

Modul 4 (del 1)

Att bygga digitala broar: Mediernas makt inom fredsbyggande och social sammanhållning

Utvecklad av Laura Magan, MMS, Irland

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* För att minska avfallet, vänligen skriv ut detta dokument i gråskala eller svartvitt istället för i färg. Skriv gärna ut på båda sidorna av papperet (duplex) och, om möjligt, flera bilder eller sidor på en sida.

M4

Digitala medier som verktyg för försoning efter konflikter i Europa

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* För att minska avfallet, vänligen skriv ut detta dokument i gråskala eller svartvitt istället för i färg. Skriv gärna ut på båda sidorna av papperet (duplex) och, om möjligt, flera bilder eller sidor på en sida.

Modul 4

Att bygga digitala broar: Mediernas makt inom fredsbyggande och social sammanhållning

Denna modul undersöker hur digitala medier kan bidra till konfliktlösning, försoning och underlätta social sammanhållning. Den belyser berättandets, journalistikens och de digitala plattformarnas roll i fredsbyggande insatser över hela Europa.

DU BEFINNER
DIG HÄR

MODUL 4 (Del 1)

Ämne 1

Digitala medier som verktyg för försoning efter konflikter i Europa

Undersöker hur digitala plattformar hjälper samhällen att läka efter konflikter, återuppbygga förtroende och främja dialog för att stödja långsiktig fred och samarbete.

MODUL 4 (Del 2)

Ämne 2

Berättande för social förändring: Att använda digitala medier för att främja fredsinitiativ

Belyser kraften i berättelsedrivet innehåll när det gäller att omforma perspektiv, minska spänningar och främja ömsesidig förståelse.

MODUL 4 (Del 3)

Ämne 3

Europeiska digitala plattformar som stöder fredsjournalistik och konstruktiv dialog

Analyserar digitala verktyg och medieinitiativ som bekämpar desinformation, uppmuntrar balanserad rapportering och underlättar respektfulla samtal.

MODUL 4 (Del 4)

Ämne 4

Medborgarjournalistikens roll i att stärka den sociala sammanhållningen

Utforskar hur gräsrotsjournalistik och samhällsdriven rapportering förstärker marginaliserade röster och främjar gemensamma berättelser för ett mer enat samhälle.

Modul 4 – Översikt

Fokusområde: Fredsbyggande i samhällen

Syfte: Hur digitala medier främjar fred och förståelse i europeiska samhällen

Belyser hur berättande och medborgarjournalistik kan underlätta fredsbyggande och främja **återhämtning efter konflikter** samt **social förändring**. Kursen lär ut hur digitala medier kan användas som ett verktyg för **att stärka samhällen i fredsbyggande**, för att läka, knyta samman och främja **fred, försoning** och **social sammanhållning** genom **inkluderande berättelser** och **medborgardeltagande**.

Nyckelord: Försoning efter konflikter, fredsbyggande, försoning, social sammanhållning, berättande för social förändring, främjande av fred, medborgarjournalistik, konstruktiv dialog, återhämtning efter konflikter, samhällsengagemang.

Modulöversikt

DU BEFINNER
DIG HÄR

Denna modul undersöker hur digitala medier bidrar till konfliktlösning, försoning och främjande av social sammanhållning. Den belyser berättandets, journalistikens och de digitala plattformarnas roll i fredsbyggande insatser över hela Europa.

Deltagarna kommer att undersöka hur digitalt berättande, diskussioner online och medieinitiativ stöder försoning efter konflikter, överbryggar sociala klyftor och främjar konstruktiv dialog.

Genom fallstudier, etiska diskussioner och interaktiva övningar kommer deltagarna att utveckla färdigheter för att utnyttja digitala medier som ett verktyg för att främja fred och social sammanhållning i mångfaldiga samhällen.

01

Modul 4 (4 fokusområden)

Digitala medier som verktyg för försoning efter konflikter i Europa

Undersöker hur digitala plattformar hjälper samhällen att läka efter konflikter, återuppbygga förtroende och främja dialog för att stödja långsiktig fred och samarbete.

02

Berättande för social förändring: Att använda digitala medier för att främja fredsinitiativ

Belyser kraften i berättelsedrivet innehåll när det gäller att omforma perspektiv, minska spänningar och främja ömsesidig förståelse.

03

Europeiska digitala plattformar som stöder fredsjournalistik och konstruktiv dialog

Analyserar digitala verktyg och medieinitiativ som bekämpar desinformation, uppmuntrar balanserad rapportering och underlättar respektfulla samtal.

04

Medborgarjournalistikens roll i att stärka den sociala sammanhållningen

Utforskar hur gräsrotsjournalistik och samhällsdriven rapportering förstärker marginaliserade röster och främjar gemensamma berättelser för ett mer enat samhälle.

Lärandemål

Ämne 1: Digitala medier som verktyg för försoning efter konflikter i Europa

- Undersök hur digitala plattformar hjälper **samhällen att läka efter konflikter, återuppbygga förtroende** samt möjliggöra och delta i dialog för att stödja långsiktig fred och samarbete.
- Förstå den roll som digitala medier spelar i **försoningsinsatser** och **initiativ för sanningsredovisning**.
- Identifiera utmaningar i användningen av digitala medier för **återhämtning efter konflikter**, inklusive polarisering, desinformation och mediemanipulation.

Lärandemål

Ämne 2: Berättande för social förändring: Att använda digitala medier för att främja fredsinitiativ

- Analysera kraften i **berättelsedrivet innehåll** när det gäller att omforma perspektiv och främja ömsesidig förståelse.
- Utforska digitala berättartekniker som används för att **lyfta fram försoningsinsatser** och **fredsbyggande projekt**.
- Förstå de **etiska övervägandena** vid berättande för konfliktlösning och social sammanhållning.

Lärandemål

Ämne 3: Europeiska digitala plattformar som stöder fredsjournalistik och konstruktiv dialog

- Undersök digitala verktyg och initiativ som **stöder fredsjournalistik och konfliktsensitiv rapportering.**
- Undersök vilken roll onlineplattformar spelar för att **underlätta dialogen mellan splittrade samhällen.**
- Utforska fallstudier av **europiska medieprojekt** som fokuserar på att främja **förståelse och förebygga våld.**

Lärandemål

Ämne 4: Sociala mediers roll i konfliktförebyggande och konfliktlösning

- Analysera hur sociala medieplattformar påverkar **den offentliga debatten under konflikter och fredsprocesser.**
- Undersök effekterna av **onlineaktivism och digitala gräsrotskampanjer** för att främja fred.
- Lär dig strategier för att **motverka hatpropaganda och digital propaganda online** som underblåser konflikter.

Ämne 1

Digitala medier som
verktyg för försoning efter
konflikter i Europa

Viktiga definitioner och begrepp inom Media som verktyg för fredsbyggande efter konflikter

Media för fredsbyggande: Hur digitalt innehåll möjliggör förståelse mellan grupper.

Digital minnesbevarande: Bevara historien för att förhindra att konflikter återuppstår.

Plattformer för gränsöverskridande dialog: Onlineinitiativ som förbinder splittrade samhällen.

Etiskt berättande i konfliktlösning: Principer för ansvarsfull rapportering och skapande av innehåll.

KONCEPT Media för fredsbyggande: Hur digitalt innehåll möjliggör förståelse mellan grupper.

BETYDELSE Digitalt innehåll kan humanisera "den andre", motverka hatpropaganda och möjliggöra dialog mellan grupper i stor skala.

DEFINITION Användning av digitala medier (t.ex. videor, bloggar, poddar, sociala medier) för att minska spänningar, främja förståelse och dela olika perspektiv mellan grupper i konflikt- eller postkonfliktsituationer.

EXEMPEL The Peace Factory (Europa/Israel-Palestina) använde en gång kampanjer i sociala medier som "Israel Loves Iran" för att främja mänskliga kontakter över gränserna med hjälp av visuellt berättande och enkla budskap om empati.

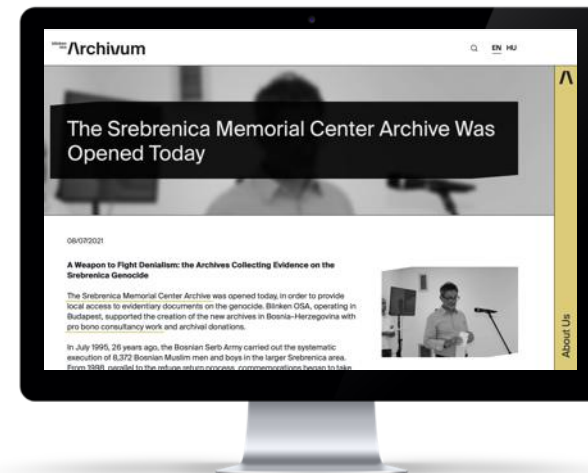
[Klicka för att läsa](#)

KONCEPT **Digitalt minnesarbete:** Bevara historien för att förhindra att konflikter upprepas.

BETYDELSE Digitala minnesmärken bevarar minnet över generationsgränserna, gör det tillgängligt för unga elever och fungerar som ett verktyg för sanning, rättvisa och läkning.

DEFINITION Att använda digitala plattformar (arkiv, webbplatser, videor, virtuella utställningar) för att bevara minnet av tidigare grymheter, konflikter eller historiska trauman i syfte att utbilda andra och förhindra att historien upprepas.

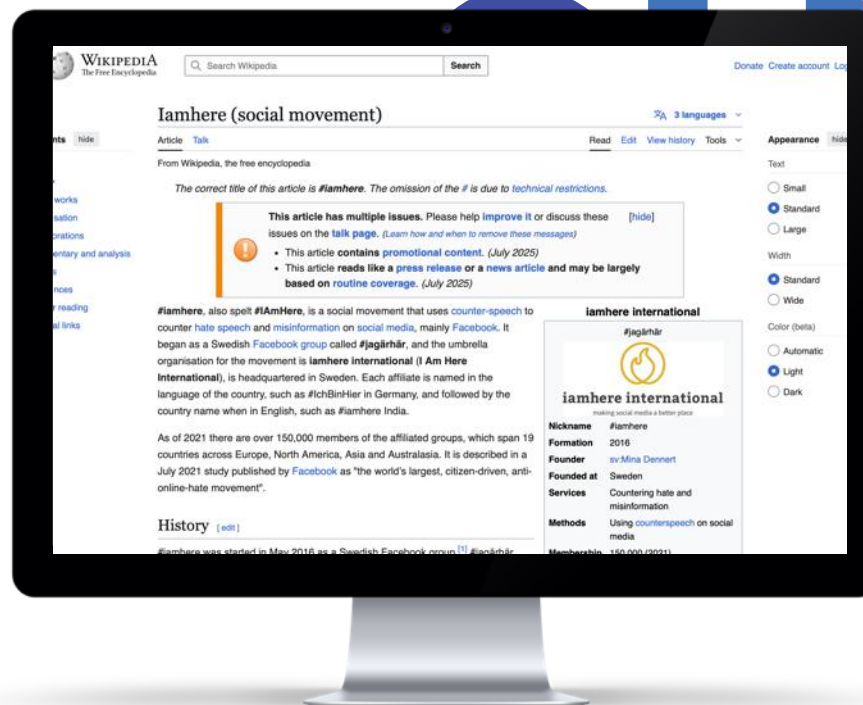
EXEMPEL Memorial Center Srebrenica skapade ett digitalt arkiv med vittnesmål, foton och dokument relaterade till folkmordet i Bosnien 1995 för att öka medvetenheten och motverka förnekande.

[Klicka för att visa](#)

#IamHere International Movement

[#IamHere](#) är en global social rörelse som använder motargument för att bekämpa hatpropaganda och desinformation på sociala medier, främst Facebook. Rörelsen har sitt ursprung i Sverige under namnet #jagärhär och har vuxit till över 150 000 medlemmar i 19 länder. Medlemmarna deltar aktivt i diskussioner på nätet för att ifrågasätta hatiska budskap och främja en respektfull dialog. Rörelsens strategi har uppmärksammats för att den bidrar till att öka hövligheten och konstruktiviteten i diskussionerna på nätet

[Klicka för att visa](#)

KONCEPT Plattformar för gränsöverskridande dialog:

Onlineinitiativ som förbinder splittrade samhällen.

BETYDELSE Dessa plattformar minskar kostnaderna och riskerna med gränsöverskridande dialog och erbjuder ungdomar och samhällen trygga utrymmen för försoning och förtroendeskapande.

DEFINITION Onlineplattformar och initiativ som sammanför människor från olika länder eller samhällen för att prata, samarbeta och förstå varandra – särskilt i regioner som har genomgått konflikter eller är splittrade.

EXEMPEL BuildUps PeaceTech Exchange sammanför fredsbyggare med hjälp av digitala faciliterings- och samarbetsverktyg.

[Klicka för att visa](#)

KONCEPT Etiskt berättande i konfliktlösning: Principer för ansvarsfull rapportering och innehållsskapande.

BETYDELSE Oetisk rapportering kan orsaka skada, sprida stereotyper eller utnyttja trauma. Etiskt berättande främjar empati, respekt och fredsriktat lärande.

DEFINITION Att skapa och dela berättelser på ett sätt som respekterar värdighet, samtycke, sammanhang och kulturell känslighet – särskilt när man diskuterar trauma, konflikt eller marginaliserade röster: [Voice of Witness – Principer för etiskt berättande](#)
[HIAS – Guide till etiskt berättande](#)

EXEMPEL [Youth Lens Peace Project \(Kosovo\)](#): Utbildar ungdomar i att dokumentera fredsinsatser med hjälp av etiska riktlinjer som undviker retraumatisering och säkerställer informerat samtycke.

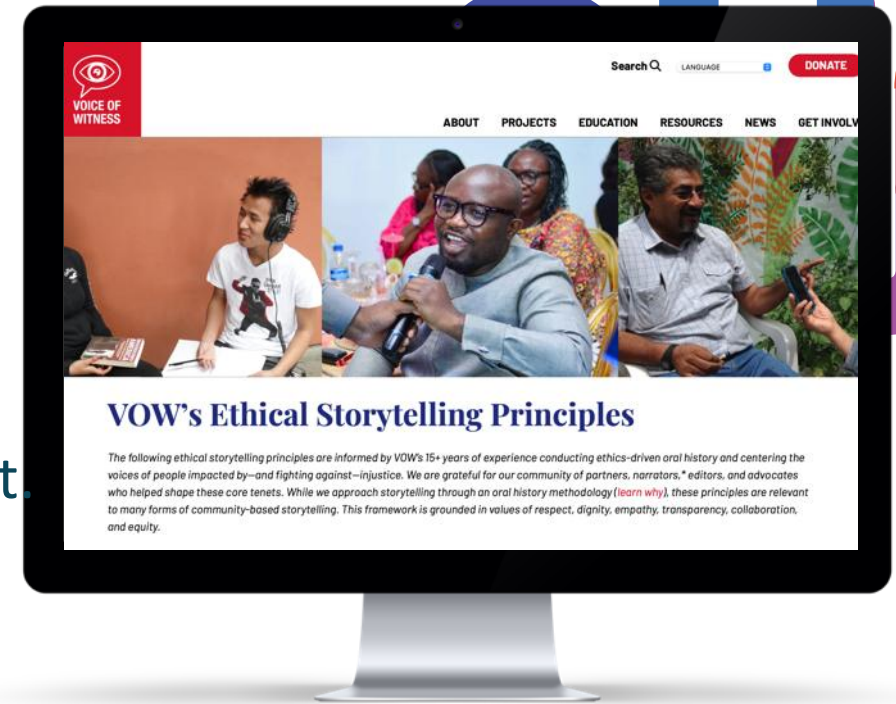

[Klicka för att visa](#)

Voice of Witness: Etiska principer för berättande

Voice of Witness erbjuder ett heltäckande ramverk som bygger på över 15 års erfarenhet av muntlig historia och berättande om social rättvisa. Deras principer betonar:

- Att bygga upp förtroende och ömsesidig respekt genom varaktiga relationer.
- Att prioritera berättarens egenmakt och värdighet.
- Samarbetsinriktade berättarprocesser som undviker utnyttjande.
- Öppenhet och långsiktigt engagemang som sträcker sig bortom den initiala berättelsen. Denna resurs är särskilt värdefull för dem som vill sätta värdighet, empati och rättvisa i centrum för sitt berättande.

[Klicka för att visa](#)

Ämne 2

Berättande för social förändring: Att använda digitala medier för att främja fredsinitiativ

Viktiga definitioner och begrepp inom berättande och fredsbyggande

Narrativ ram och motberättelser:

Att forma den digitala diskursen för positiv påverkan.

Användargenererat innehåll och gräsrotsberättande:

Engagera samhällen i fredsinitiativ.

Visuella medier och dokumentärfilm för fred:

Videons roll i konfliktlösning.

Sociala medier för digital aktivism:

Att utnyttja plattformar för att öka medvetenheten och driva på handling.

KONCEPT Berättarteknik och motberättelser: Att forma den digitala debatten för en positiv inverkan.

BETYDELSE Ramar formar övertygelser. Att återta berättelser kan bryta ner fördomar, minska radikalisering och främja fred.

DEFINITION Narrativ ram är det sätt på vilket en berättelse är uppbyggd för att forma hur människor tolkar en händelse. Motberättelser utmanar dominerande eller skadliga diskurser (t.ex. stereotyper, fiendebilder) genom att erbjuda alternativa synvinklar och levda verkligheter.

EXEMPEL Europarådets projekt "We CAN" hjälper ungdomar i konfliktområden att skapa motberättelser till hatpropaganda och främjar tolerans och inkludering online.

[Klicka för att läsa](#)

KONCEPT Användargenererat innehåll och berättelser från gräsrotsnivå: Att engagera samhällen i fredsinitiativ.

BETYDELSE Fredsberättelser blir starkare när de kommer från dem som är direkt berörda. Användargenererat innehåll skapar delaktighet, förtroende och samhällets motståndskraft.

DEFINITION Berättelser, foton eller videor skapade av vanliga människor – ofta från marginaliserade eller konfliktdrabbade samhällen – som delas via digitala plattformar. Det förstärker underrepresenterade röster och gör fredsbyggandet deltagande.

EXEMPEL Voices of Syria: Flyktingar delar med sig av sina resor och förhoppningar genom personliga videodagböcker som publiceras på oberoende kanaler.

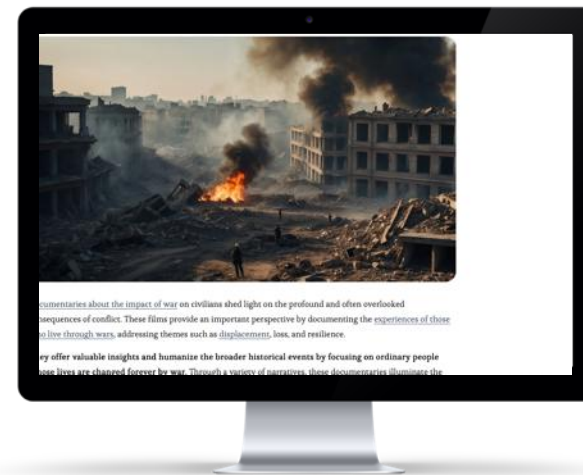
[Klicka för att läsa](#)

KONCEPT Visuella medier och dokumentärfilm för fred: Videons roll i konfliktlösning

BETYDELSE Film fångar känslor, sammanhang och komplexitet. Den uppmuntrar en global publik att engagera sig i fredsfrågor och motverkar förnekelse eller apati.

DEFINITION Onlineplattformar och initiativ som sammanför människor från olika länder eller samhällen för att prata, samarbeta och förstå varandra – särskilt i regioner som har genomgått konflikter eller är splittrade.

EXEMPEL *“For Sama” (Syrien)* – en personlig dokumentär av Waad Al-Kateab som skildrar moderskapet i ett krigsområde och humaniserar konflikten i Syrien.

[Klicka för att visa](#)

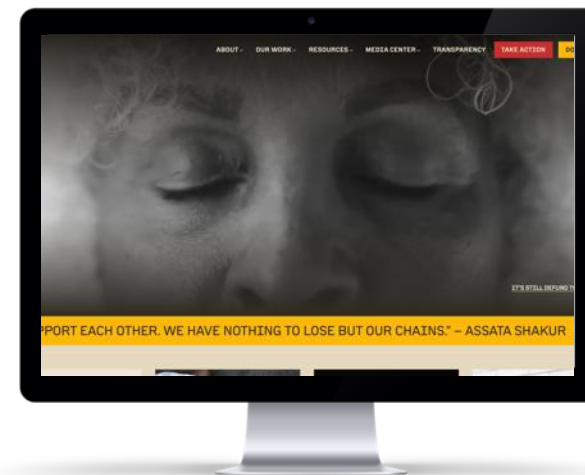
KONCEPT Sociala medier för digital aktivism: Att utnyttja plattformar för att öka medvetenheten och driva på förändring.

BETYDELSE Digital aktivism ger människor med begränsade resurser en röst och en plattform. Den demokratiserar opinionsbildning och driver på förändring i den verkliga världen.

DEFINITION Att använda plattformar som Instagram, TikTok, YouTube eller Facebook för att öka medvetenheten, mobilisera till handling och ställa makthavare till svars – särskilt bland ungdomar och samhällen som drabbats av orättvisor eller konflikter.

[#BlueforSudan](#)

EXEMPEL #BlackLivesMatter blev en global rörelse genom Twitter och Instagram. I Europa ledde det till aktivism kring antirasism, polisens ansvarsskyldighet och flyktingars rättigheter.

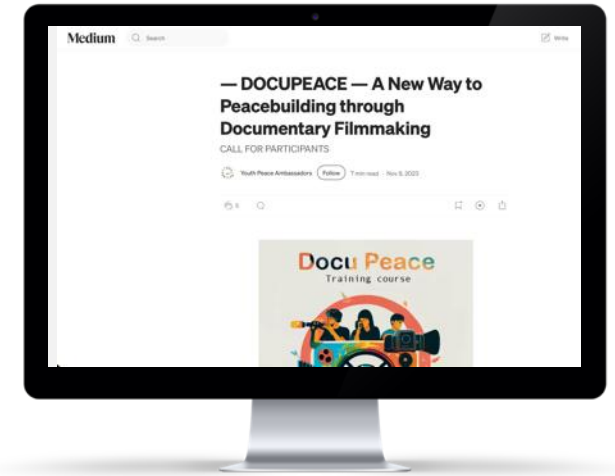
[Klicka för att visa](#)

Dokumentärfilm

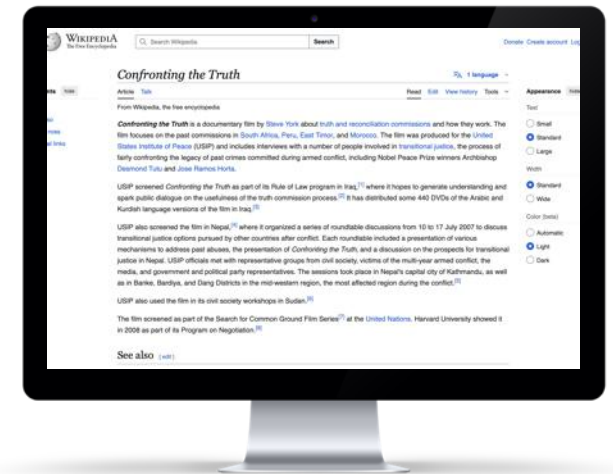
Dokumentärfilm fångar upp konflikters känslomässiga djup och komplexitet, vilket skapar empati och förståelse.

Program som DOCUPEACE utbildar människor i att använda dokumentärfilm för att bekämpa våld och främja fred.

Filmer som Confronting the Truth och The Peacekeepers dokumenterar sannings- och försoningsprocesser, vilket bidrar till övergångsrättvisa och offentlig dialog.

[Klicka för att se](#)

[Klicka för att visa](#)

Digital berättande som metod för konfliktförebyggande och konfliktlösning.

Berättande hjälper människor att bearbeta trauman, dela erfarenheter och knyta band över gränser. I digital form blir det ett tillgängligt och skalbart verktyg för fred – som når tusentals människor utanför lokalsamhällena. När konflikter avhumaniserar, återhumaniserar berättelser. Digitalt berättande ger människor möjlighet att återta narrativ som främjar inkludering och sanning. Det ger röst åt levda erfarenheter och stöder dialog i samhällen som har genomgått konflikter eller är splittrade.

Den ukrainska kvinnan Rusya Danilkinas resa. Vid endast 21 års ålder filmade hon efterdyningarna av explosionen som förändrade hennes liv och, otroligt nog, har hon nu fått styrka av det.

Fokusområde 1

Berättande för social förändring: Att använda digitala medier för att främja fredsinitiativ

Fallstudie: Den sanna historien om Rusya Danilkinas och Olena Levytskas resa

Den ukrainska kvinnan Rusya Danilkinas resa. Vid endast 21 års ålder filmade hon efterdyningarna av explosionen som förändrade hennes liv och, otroligt nog, har hon nu fått styrka av den. Hon var radiooperatör i den ukrainska armén i februari 2023 när hon träffades av splitter från en av Vladimir Putins glidbomber i Kherson.

Två år senare har hon berättat sin historia och dokumenterat sin återhämtning för 125 000 följare på Instagram. Det inkluderar de nio sekunderna av fruktansvärda bilder från Kherson.

www.thesun.co.uk

[Klicka för att titta](#)

Fallstudie: Den sanna historien om Rusya Danilkinas och Olena Levytskas resa

Hon blev inte bitter utan förändrade sitt liv och hjälper nu andra drabbade offer genom sitt arbete på Superhumans, där hon hjälper andra veteraner att anpassa sig till det civila livet. De flesta patienterna på Superhumans är soldater, men även civila som Olena Levytska, 38, behandlas där. Hon föll under ett tåg och förlorade ett ben när folkmassor flydde från en granatattack i Kryvyi Rih.

www.thesun.co.uk

[Klicka för att titta](#)

Ämne 3

Europeiska digitala
plattformar som främjar
fredsjournalistik och
konstruktiv dialog

Viktiga definitioner och begrepp inom europeiska plattformar för fredsbyggande

Fredsjournalistik kontra krigsjournalistik: En övergång från sensationsjournalistik till lösningsinriktad rapportering.

Digitala plattformar och nyhetsaggregatorer för fredsrapportering: Verktyg som stöder ansvarsfull journalistik.

Etisk mediekonsumtion och produktion: Bästa praxis för journalister och innehållsskapare.

Strategier för konstruktiv dialog: Hur media främjar, stöder och underlättar samtal mellan olika grupper.

BEGREPP Fredsjournalistik kontra **krigsjournalistik**: En övergång från sensationsjournalistik till lösningsinriktad rapportering.

BETYDELSE Media påverkar hur vi tänker och känner. Fredsjournalistik främjar förståelse och empati – vilket är avgörande för långsiktig konfliktförändring.

Fredsjournalistik – En introduktion

DEFINITION Fredsjournalistik fokuserar på lösningar, sammanhang, balanserade perspektiv på krig och konflikter samt mänskliga berättelser – och undviker sensationalism, polarisering och dehumanisering. Den utforskar orsakerna till och konsekvenserna av konflikter. Ger alla sidor en röst

EXEMPEL TransConflict Serbia publicerar lokala berättelser om försoning som framställer serber, bosnier och kroater som samarbetspartners i fredsarbetet, inte bara som stridande parter.

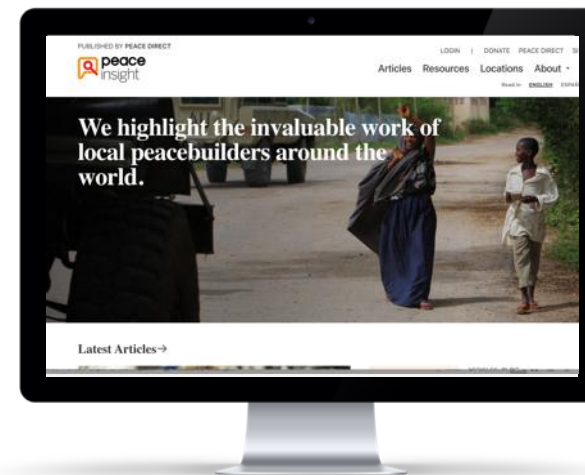
Lyfter fram fredsinsatser och försoning. Använder respektfullt, icke-provocerande språk. **Krigsjournalistik** tenderar däremot att lyfta fram våld, "vi mot dem"-berättelser och dramatiska rubriker. Vad är fredsjournalistik och vilka är dess beståndsdelar?

KONCEPT Digitala plattformar och nyhetsaggregatorer för fredsrapportering: Verktyg som stöder ansvarsfull journalistik.

BETYDELSE Dessa plattformar lyfter fram underrapporterade nyheter, kopplar samman journalister globalt och ifrågasätter partiska eller klickdrivna berättelser.

DEFINITION Det här är onlineverktyg och plattformar som sammanställer, delar eller stöder ansvarsfullt, balanserat och mångsidigt nyhetsinnehåll – ofta med fokus på fredsbyggande, rättigheter och försoning.

EXEMPEL Peace Insight – Visar upp lokala berättelser om fredsbyggande från hela världen.

[Klicka för att visa](#)

Fredsjournalistik kontra krigsjournalistik: Från sensationsjournalistik till lösningsorienterad rapportering

Fredsjournalistik är en journalistisk metod som lägger tonvikten på förståelse, empati och lösningar i rapporteringen om konflikter. Syftet är att presentera balanserade berättelser, ge alla berörda parter en röst och fokusera på de bakomliggande orsakerna till konflikterna samt möjliga lösningar. Detta står i kontrast till **krigsjournalistik**, som ofta lyfter fram våldet, sprider en ”vi mot dem”-mentalitet och prioriterar sensationsmakeri.

Fredsjournalistik:

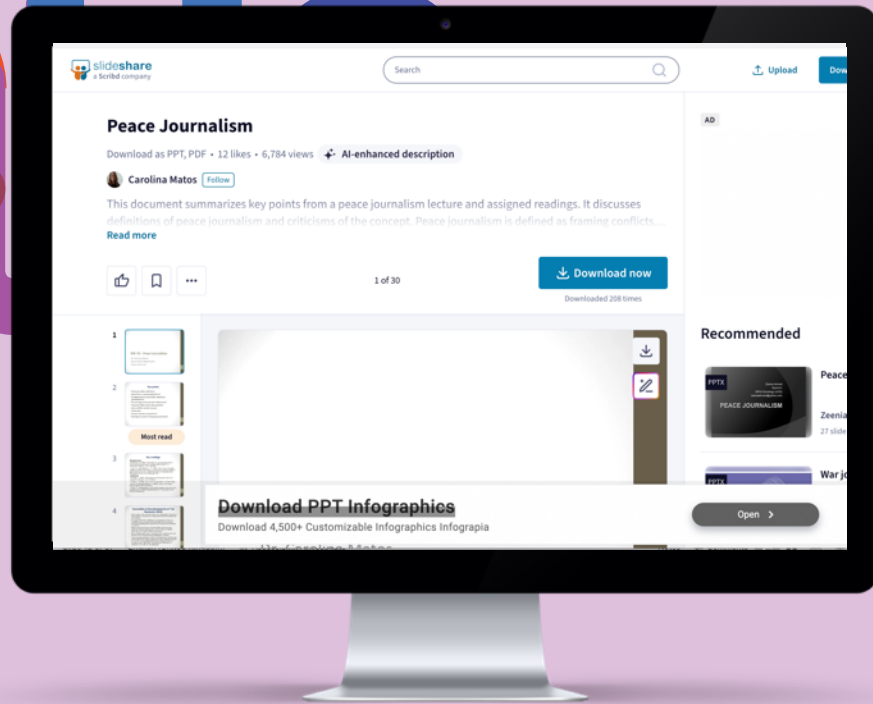
- Proaktivt i utforskandet av konfliktorsaker.
- Ger alla parter en röst, särskilt de marginaliserade.
- Fokuserar på lösningar och fredsinitiativ.
- Undviker demoniserande språk och sensationsjournalistik.

Krigsjournalistik:

- Reaktiv, med fokus på händelser när de inträffar.
- Betonar våld och konflikt.
- Stöder ofta officiella berättelser och källor från eliten.
- Använder ett språk som kan hetsa upp

Freds- kontra krigsjournalistik

[Klicka för att visa](#)

Peace versus War Journalism

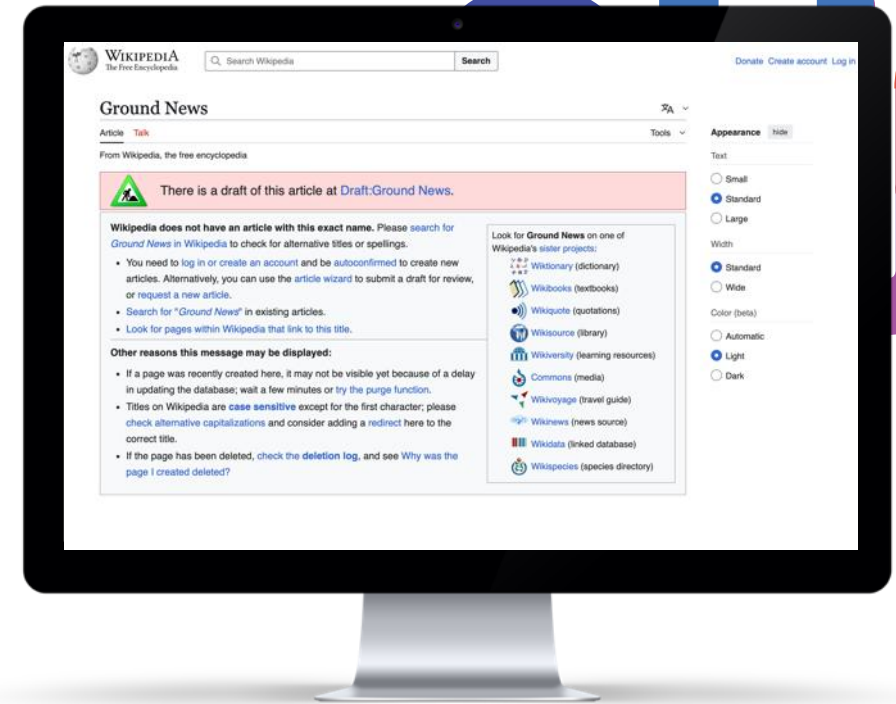
War journalism	Peace Journalism
Reactive (waits for war to break)	Proactive (anticipates, starts reporting)
Reports on visible effects	Reports also on invisible (trauma)
Elite-oriented (leaders as sources)	People-oriented
Focuses on differences	Reports on areas of agreement
Focuses on the here and now	Reports on causes and consequences
Victims versus villains; bad x good	Avoids the "good guy" discourse
Two-party oriented	Multi-party oriented
Partisan (biased for one-side)	Non-partisan (neutral)
Zero-sum game (one goal)	Win-win orientation (many goals)
Stops reporting with the peace treaty	Stays on and reports aftermath
Uses victimizing language	Avoids victimizing language
Demonizing and emotive words	Avoids demonizing and emotive words

Digitala plattformar och nyhetsaggregatorer för fredsrapportering

Digitala plattformar och verktyg som stöder ansvarfull journalistik

I den digitala tidsåldern har olika plattformar och verktyg dykt upp för att stödja fredsjournalistik genom att främja balanserad rapportering och mångsidiga perspektiv.

→ [Ground News](#): En nyhetsaggregator som låter användare jämföra hur olika medier rapporterar om samma nyhet, vilket belyser partiskhet och främjar mediekunskap.

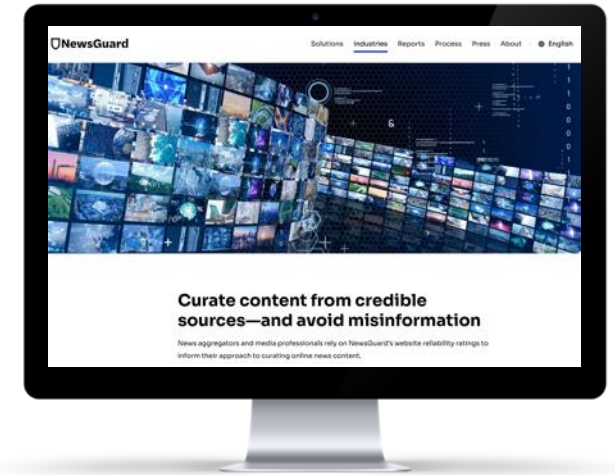

[Klicka för att visa](#)

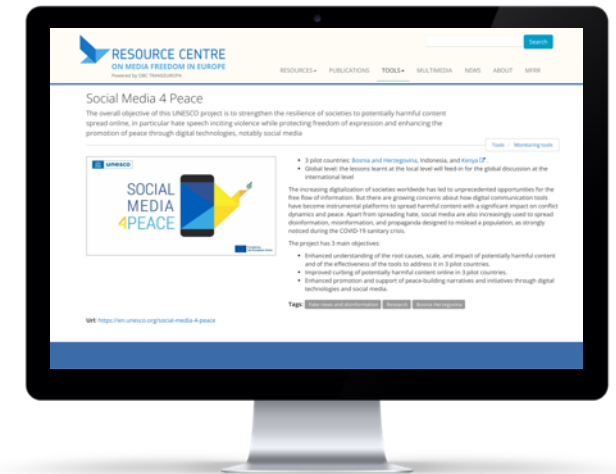
Digitala plattformar och nyhetsaggregatorer för fredsrapportering

- [NewsGuard](#): Tillhandahåller trovärdighetsbetyg för nyhetswebbplatser, vilket hjälper läsarna att identifiera tillförlitliga källor och undvika felaktig information.
- [UNESCO:s Social Media 4 Peace](#): Ett initiativ som syftar till att stärka samhällets motståndskraft mot potentiellt skadligt innehåll som sprids online, särskilt hatpropaganda som uppmanar till våld.

Dessa plattformar spelar en avgörande roll för att lyfta fram underrapporterade nyheter, koppla samman journalister globalt och ifrågasätta partiska eller klickdrivna berättelser.

[Klicka för att visa](#)

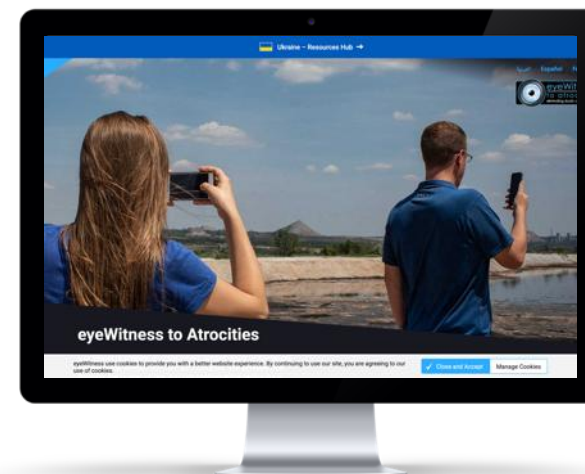
[Klicka för att visa](#)

KONCEPT Etisk mediekonsumtion och produktion: Bästa praxis för journalister och innehållsskapare.

BETYDELSE Ansvarsfulla medier kan skydda liv, bygga förtroende och förhindra ytterligare skada – särskilt under bräckliga fredsprocesser eller humanitära kriser.

DEFINITION Etisk mediekonsumtion innebär att ifrågasätta källor, kontrollera fakta och undvika innehåll som sprider skada eller hat. Etisk produktion innebär att skapa media som är sanningsenligt, inkluderande, respektfullt och korrekt.

EXEMPEL Eyewitness to Atrocities – En mobilapp utvecklad av International Bar Association som låter användare spela in, verifiera och rapportera brott mot de mänskliga rättigheterna samtidigt som identiteter och metadata skyddas.

[Klicka för att visa](#)

KONCEPT Strategier för konstruktiv dialog: Hur medierna främjar, stöder och underlättar samtal mellan olika grupper.

BETYDELSE Dialog via media kan minska polariseringen, skapa empati och göra fredsbyggandet deltagarbaserat och ungdomsledd.

DEFINITION Konstruktiv dialog innebär att man använder medieplattformar – digitala eller traditionella – för att underlätta respektfulla, välgrundade och inkluderande samtal över gränserna mellan olika grupper (t.ex. politiska, etniska, religiösa).

EXEMPEL Podcasten The Makers (Nederländerna) sammanför människor med motsatta åsikter för att konstruktivt diskutera meningsskiljaktigheter.

Inkluderar att vara värd för livestreamade debatter eller frågestunder samt att producera poddar med olika röster.

Fokusområde 1

Europeiska digitala plattformar som främjar fredsjournalistik och konstruktiv dialog

Fredsjournalistikens roll i att mildra mediedriven polarisering.

Balanserad rapportering utmanar partiska narrativ och främjar konstruktiv diskussion och en välgrundad offentlig debatt.

Fredsjournalistik är ett mediekoncept som syftar till att presentera konflikter på ett rättvist och korrekt sätt, undvika sensationsmakeri och skuldbeläggning, ge alla sidor en röst, särskilt de som främjar fred, och fokusera på lösningar, inte bara våld.

Begreppet myntades av journalisten och fredsforskaren Johan Galtung. Fredsjournalistik utmanar den vanliga rapporteringsstilen **”if it bleeds, it leads”** (om det blöder, är det nyhetsvärdigt), som ofta underblåser rädsla, ilska och splittring. [Ansvarsfull konfliktrapportering: Omprövning av journalistikens roll, Definitioner av fredsjournalistik, Fredsjournalistik: Ett verktyg inom medieutveckling?](#)

Förklaring av mediedriven polarisering

Mediedriven polarisering avser hur nyhetsmedier, inklusive digitala plattformar, kan bidra till ökade politiska splittringar och minskad social sammanhållning. Detta kan ske genom flera mekanismer, bland annat selektiv presentation av information, spridning av felaktig information samt främjande av ekokammare och filterbubblor.

Mediedriven polarisering uppstår när nyhets- eller sociala medier:

- Förstärker ett "vi mot dem"-tänkande
- Använder känsloladdat språk eller selektiva fakta
- Ekar extrema åsikter
- Sprider felaktig information eller rädslor baserade berättelser

Detta kan eskalera spänningarna, särskilt i samhällen som genomgått konflikter, eller under politisk oro eller migrationskriser.

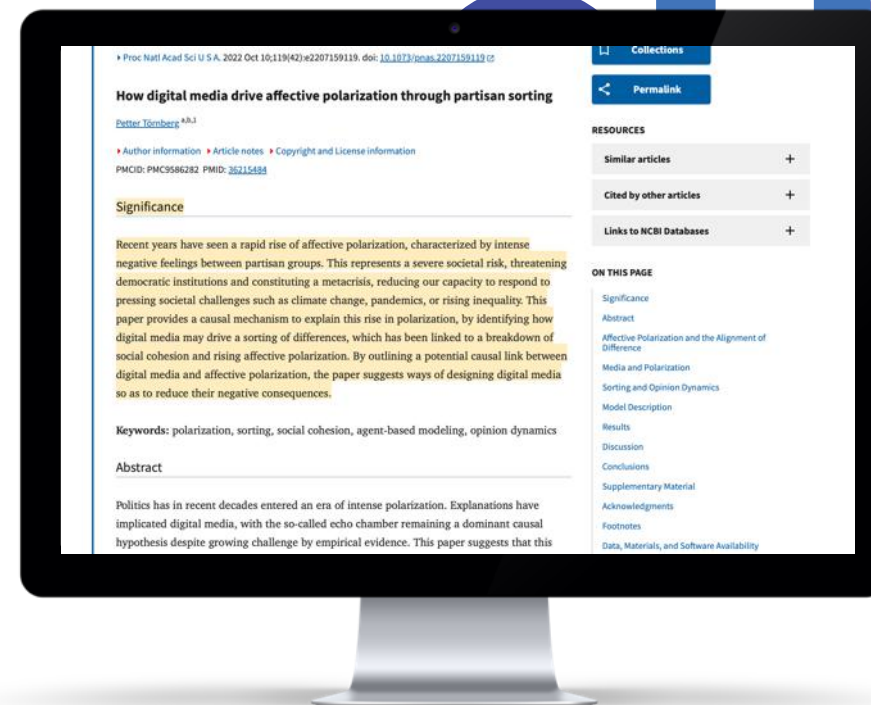
Fokusområde 1

Europeiska digitala plattformar som främjar fredsjournalistik och konstruktiv dialog

Hur media driver på polariseringen

Selektiv rapportering och partiskhet:

Nyhetsmedier, även de med goda avsikter, kan oavsiktligt eller medvetet presentera information på ett sätt som **gynnar ena sidan i en debatt eller bortser från motargument**. Detta kan skapa en **förvrängd bild av verkligheten** hos publiken.

Hur digitala medier driver på affektiv polarisering genom partipolitisk sortering

Klicka för att visa

Ämne 4

Medborgarjournalistikens
roll för att stärka den
sociala sammanhållningen

Viktiga definitioner och begrepp

Medborgarjournalistik stärker den sociala sammanhållningen

- ➔ **Medborgarjournalistik kontra traditionella medier:** styrkor, utmaningar och påverkan.
- ➔ **Faktaundersökning och förebyggande av desinformation:** Att säkerställa trovärdighet i gräsrotsrapportering.
- ➔ **Digital säkerhet och etisk rapportering:** Skydda journalister och källor.
- ➔ **Samhällsdrivna medieprojekt:** Fallstudier av medborgarjournalistiska initiativ som stärker den sociala sammanhållningen.

KONCEPT Medborgarjournalistik kontra traditionella medier: Styrkor, utmaningar och påverkan.

BETYDELSE Genom att kombinera medborgarjournalistik och traditionella medier skapas ett mer komplett och demokratiskt medielandskap som främjar sanningsenlighet och stärker samhället.

DEFINITION Medborgarjournalistik avser rapportering som utförs av vanliga individer – ofta med hjälp av smartphones, bloggar eller sociala medier – utanför institutionella redaktioner. Traditionella medier omfattar

EXEMPEL Projektet Syria Tracker dokumenterade civila rapporter i realtid under konflikten i Syrien, när internationell press inte kunde nå vissa områden.

professionella journalister som arbetar inom etablerade nyhetsorganisationer med formell redaktionell tillsyn. Styrkorna inkluderar snabbhet, oredigerad information direkt från källan samt att det bygger upp lokalt förtroende.

KONCEPT: Faktaundersökning och förebyggande av desinformation: Att säkerställa trovärdigheten i gräsrotsjournalistiken.

BETYDELSE I bräckliga fredsbyggande sammanhang kan falska uppgifter eskalera spänningar – faktagranskning främjar förtroende, stabilitet och välgrundade åtgärder.

DEFINITION Faktagranskning innebär att påståenden i media och den offentliga debatten verifieras. Det är avgörande för att förhindra att falsk information sprids, särskilt i konfliktkänsliga eller snabbt föränderliga situationer.

EXEMPEL Initiativet Démagog i Polen utbildar ungdomar i att upptäcka falska rubriker, manipulerade videor och känslomässig desinformation på TikTok och Instagram.

Använd verktyg som TinEye eller Googles omvända bildsökning för att kontrollera visuellt innehåll. Använd webbplatser som EU vs Disinfo, StopFake.org eller FactCheck.org

KONCEPT Digital säkerhet och etisk rapportering: Skydd av journalister och källor. Bästa praxis för journalister och innehållsskapare.

BETYDELSE Medborgarjournalister är ofta först på plats. Att säkerställa deras säkerhet och etiska standarder skyddar liv och fredsjournalistikens trovärdighet.

DEFINITION Digital säkerhet innebär att skydda personuppgifter, kommunikation och identiteter – särskilt viktigt för journalister som arbetar i repressiva eller riskfyllda miljöer. Etisk rapportering innefattar ansvarsfull hantering av känsligt innehåll.

EXEMPEL Witness utbildar aktivister världen över i att filma människorättsbrott på ett säkert sätt och ger dem vägledning om samtycke, lagring och hur man undviker att utsätta offren för

Använd krypterade meddelandeappar (t.ex. Signal). Sudda ut ansikten eller namn på känsliga konfliktbilder. Lagra filer säkert (t.ex. Tails OS eller krypterade USB-minnen).

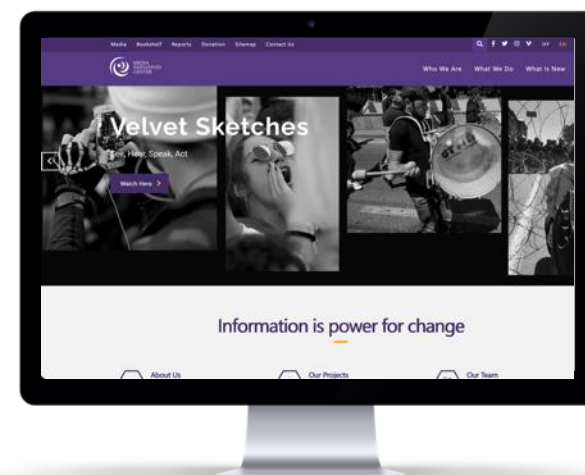
KONCEPT Samhällsdrivna medieprojekt.

Fallstudier av medborgarjournalistiska initiativ som stärker den sociala sammanhållningen.

BETYDELSE När samhällen berättar sina egna historier återtar de sin identitet, främjar värdighet och bryter cykler av rädsla och marginalisering – vilket främjar och möjliggör resiliens och enighet.

DEFINITION Samhällsstyrda medier avser gräsrotsinitiativ där lokalbefolkningen producerar och delar innehåll som är relevant för deras liv – ofta som ett verktyg för inkludering, påverkansarbete och social sammanhållning.

EXEMPEL Media Initiatives Center (Armenien): Stöder ungdomar från motstående etniska grupper att tillsammans skapa fredsvideor och animationer

[Klicka för att visa](#)

Fokusområde 1

Att bygga digitala
broar:
Mediernas inflytande
på fredsbyggande och
social
sammanhållning

Medborgarjournalistik som ett verktyg för samhällsdriven berättande och sanningsförmedling.

Vad är medborgarjournalistik?

Medborgarjournalistik avser **när vanliga människor (icke-professionella reportrar)** använder digitala verktyg, såsom smartphones, bloggar eller sociala medier, för att rapportera nyheter, dokumentera händelser eller dela berättelser från sina egna samhällen.

Det demokratiserar medieproduktionen och **lägger berättarkraften i händerna på de människor som står närmast händelserna.**

Detta gräsrotsperspektiv **ger samhällen möjlighet** att dela sina berättelser, särskilt i områden där traditionella medier kan saknas eller vara partiska.

Fokusområde 1

Att bygga digitala
broar:
Mediernas inflytande
på fredsbyggande och
social
sammanhållning

Medborgarjournalistik som ett verktyg för samhällsdriven berättande och sanningsförmedling.

Medborgarjournalister dokumenterar uttalade berättelser och ger lokala perspektiv på konflikter och sociala frågor.

Enligt **Jay Rosens** definition är det ”när de människor som tidigare kallades publiken använder de pressverktyg de har till sitt förfogande för att informera varandra”.

https://en.wikipedia.org/wiki/Citizen_journalism

Varför det är viktigt. Medborgarjournalistik som ett verktyg
samhällsdriven berättande och sanningsförmedling

Att förstärka marginaliserade röster: Tillhandahåller en plattform för underrepresenterade grupper att dela sina erfarenheter och perspektiv.

Motverka felaktig information: Erbjuder förstahandsberättelser som ifrågasätter falska narrativ och främjar saklig rapportering.

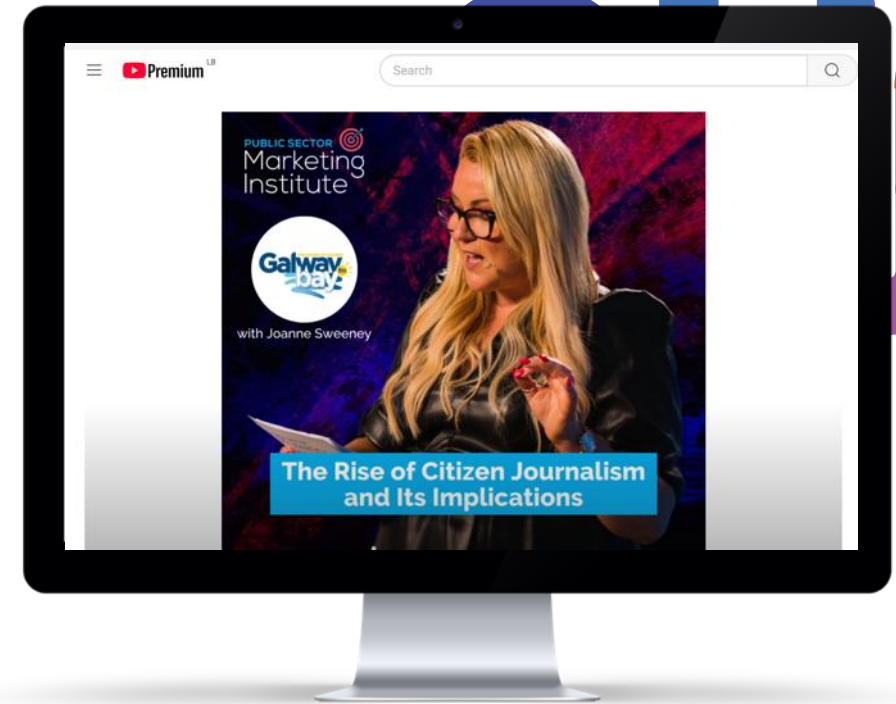
Främjar empati och förståelse: Personliga berättelser humaniserar komplexa frågor, överbryggas klyftor och främjar social sammanhållning.

Dokumentera brott mot mänskliga rättigheter: Fungerar som ett verktyg för ansvarsutkrävande genom att registrera och avslöja orättvisor.

Fallstudie: Medborgarjournalistikens framväxt

Medborgarjournalistikens framväxt: En diskussion om medborgarjournalistikens tillväxt och dess roll i dagens digitala landskap. En djupdykning i Fake or Fact – You Decide med Galway Bay FM, Irland, där vi diskuterar medborgarjournalistikens framväxt, de suddiga gränserna mot influencers och det verkliga hotet mot demokratin när journalistik förlorar sin oberoende ställning. Röst från utbildade journalister måste höjas, särskilt i dagens sociala medielandskap.

<https://www.youtube.com/watch?v=OTEr5zlsU6o>

[Medborgarjournalistikens framväxt](https://www.youtube.com/watch?v=OTEr5zlsU6o)

[Klicka för att visa](https://www.youtube.com/watch?v=OTEr5zlsU6o)

Medborgarjournalistikens utveckling och inverkan

Medborgarjournalistikens rötter går att spåra tillbaka till internets barndom, då bloggar och nätforum för första gången gav människor en plattform för att dela med sig av sina tankar och erfarenheter. Det var dock framväxten av smartphones och sociala medier som verkligen demokratiserade nyhetsrapporteringen. Med en smartphone i handen kan vem som helst fånga och dela nyhetshändelser i realtid, och ofta nå en global publik inom loppet av några minuter.

Rapportering i realtid: En av de största fördelarna med medborgarjournalistik är möjligheten att leverera uppdateringar i realtid. Traditionella medier är ofta bundna till schemalagda nyhetscykler, men medborgarjournalister kan rapportera nyheterna direkt när de inträffar och därmed ge omedelbar bevakning av aktuella händelser.

Mångsidiga perspektiv: Medborgarjournalistiken tillför en mångfald av röster och perspektiv till nyhetslandskapet. Den gör det möjligt för marginaliserade och underrepresenterade grupper att berätta sina egna historier och lyfta fram frågor som kan förbises av mainstreammedierna.

Medborgarjournalistikens utveckling och inverkan

Ökad ansvarsskyldighet: Medborgarjournalister fungerar ofta som vakthundar som ställer myndigheter och institutioner till svars. Genom att kunna dokumentera och dela bevis direkt kan de avslöja korruption, orättvisor och oegentligheter.

Kompletterar traditionella medier: Medborgarjournalistik kompletterar traditionella medier genom att tillhandahålla ytterligare informationskällor och insikter från fältet. Detta samarbetsinriktade tillvägagångssätt kan förbättra den övergripande kvaliteten och bredden i nyhetsbevakningen.

Modul 4: Att bygga digitala broar: Mediernas inflytande på fredsbyggande och social sammanhållning

Du har slutfört **del 4 – fokusområde 4**
Medborgarjournalistikens roll i att stärka den
sociala sammanhållningen

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* För att minska avfallet, vänligen skriv ut detta dokument i gråskala eller svartvitt istället för i färg. Skriv gärna ut på båda sidorna av papperet (duplex) och, om möjligt, flera bilder eller sidor på en sida.